

VIIKONVAIHDE

Ruusuja Ugandasta. Uganda pyrkii mukaan leikkoruusujen tiukasti kilpailluille markkinoille. **Sivu 13**

Rankka byrokratia. Maatalousyrittäjien iltahommat tietokoneen äärellä hirvittävät mielen-terveyden asiantuntijaa Pirkko Lahtea. **Sivu 12**

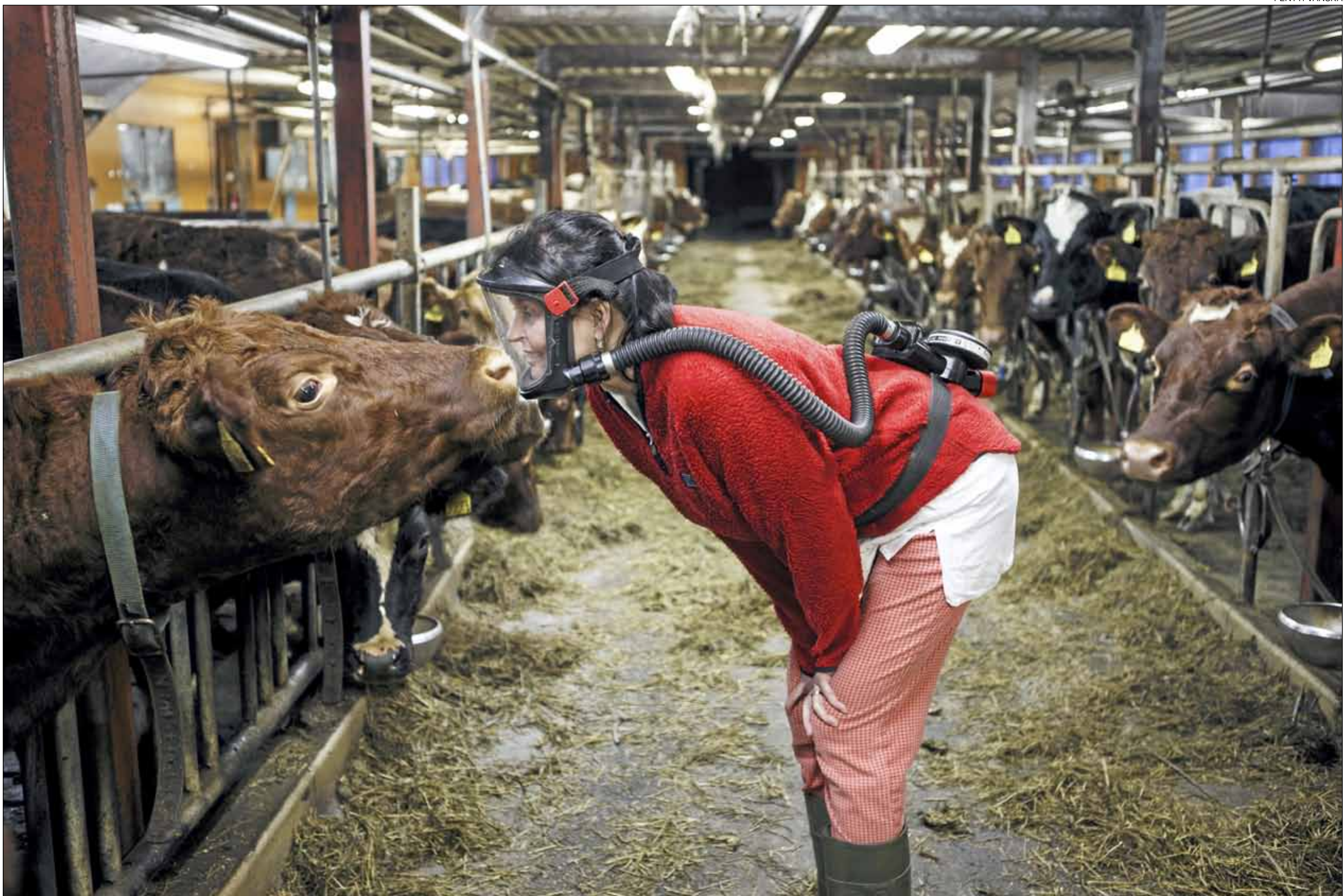
Oikeaa ohrarieskaa. Lea Poikela leipoo perinnerieskaa yli 30 vuoden ammattitaidolla Rovaniemen Nivankylässä. **Sivu 14**

Lauseita syntyy lantakolan varressa

Lapset ja kiintymyssuhde. Siinä Heidi Jaatiselle tärkeä sanapari. Yhtä lailla kuin rakastava katse. Jo nuorena hän tiesi, että lapsia ja kirjoittamista hän elämänsä haluaa. Lisäksi tulivat teatteri, ystävät ja lehmätillallisen arki.

KIURUVESI (MT)
Kumpuilevat pellot ja tiheä kuusikko ympäröivät äskettäin rakennettua hirsistä pääarakennusta, konehallia ja navettaa. Vain vaimena kuuluva liikenteen ääni rikkoo hiljaisuutta. Pihassa isä ja poika puuhailevat koneiden kimpussa, sisällä joululomalla oleva esikoistytär keittää kahvia.
On alkamassa sarjassaan ”aika mones” kirjailijahaastattelu.
46-vuotiaalle **Heidi Jaatiselle** tuli yllätyksenä, että hänen kolmas teoksensa *Kaksi viatonta päivää* päätyi kuuden Finlandia-ehdokkaan joukkoon viime syksynä.
Myös moni kirjallisuuskriitikko yllättyi. He myönsivät auliisti, etteivät tunteet tällaista kiuruveteläistä kirjailijaa lainkaan.
Nyt Jaatinen tunnetaan. Takana on käyntejä televisiostudioissa, paljon puhetta lapsiperheiden ongelmista ja kohtaamia maatilalla pyörineiden toimittajien kanssa.
”Mennäänkö navettaan sitten lopuksi?” Jaatinen ehdottaa. Se oli sopinut edellisellekin toimittaja-kuvaajakiskolle.
Kaksi viatonta päivää kertoo naisista, jotka kipeästi toivovat omia lapsia, odottavat ja haikailevat, mutta lapsen saadessaan tilanteet luisuvat kuin varkein käsistä. Haaveiltua kiintymyssuhdetta ei osatakaan rakentaa. Äiti ja tytär haparoivat omia polkujaan, tytär päätyy Huostolaan, äiti ties minne.
Sijoitetut lapset ovat eläneet pitkään Heidi Jaatisen mielessä, päivin ja öin. Ensin hän työsti aiheesta näytelmää, joka osoittautui liian tiedostavaksi. Rankan aiheen kirjoittamista piti kuitenkin jatkaa tiiliskiviromaaniksi asti.
Hän jututti nuoria, heidän vanhempiaan, kävi oikeustalolla seuraamassa perheväkivaltaistuntoja, haki sanoja ja tunnelmia. Siinä hän onnistui.
Finlandia-palkintoraati kutsui teosta ajankohtaiseksi huudoksi heitteille jätettyjen puolesta.

Kahtia jaettu Suomi
”Suomen kahtia jakautuminen on selvää: toisilla menee yhä huonommin. Vakavat ongelmat periytyvät sukupolvelta toiselle ja vastaavasti toisilla ongelmat kutistuvat.”
”Huolenaiheiksi kelpaavat pienetkin pulmat, kuten se, miten antaa myönteistä palautetta lapselleen”, opettajana 20 vuotta toiminut Heidi Jaatinen muistelee kysymystä, joka hänelle tehtiin vuosia sitten oman lapsen kehumisesta.
Neljän lapsen äitinä hän miettii, miten vanhemmuus karkaa niin helposti käsistä.
Avuksi hän toivoo ensinnäkin kodinhoitajia takaisin kuntien palkkalistoille.
”Vauvojen ylenmääräinen punnitseminen pitää lopettaa ja ohjata resursseja sinne, missä niitä oikeasti tarvitaan. Neuvoloissa tunnistetaan perheet. Kodinhoitaja juttelee, tekee töitä ja tulee siinä samalla luontevasti näyttäneeksi, kuinka lapsen kanssa toimitaan”, Jaatinen perustelee.
”Uskon koskettamalla tapahtuvaan kasvatukseseen. Rakastava katse on sanojakin olennaisempaa, siinä on minulle yksi tärkeä sanapari.”
Ja kohta kahvipöydästä noustuamme Heidi nappaa koulusta kotiutuneen kuopuksensa kainaloon.
Sijoitus on mahdollisuus
Maalla Heidi ja hänen puolisonsa **Jari Jaatinen** viihtyvät. He tapasivat toisensa 16-vuotiaina, ja siitä saakka he ovat yhdessä rakentaneet elämänsä, perhetä, taloa ja harrastuksia maalla.
Pariskunta asui Jyväskylässä muutamia vuosia, kun Heidi opiskeli kasvatustieteitä yliopistossa. Sitten Jarin kotitila ja juuret Kiuruvedellä veivät voiton.
”Uskon luonnon suojaavaan vaikutukseen. Ja myös siihen, että maalaiselämässä aikaa riittää lapsille.”
Heidi sanoo, että lapsia hän on aina halunnut. Välillä haaveissa siinteli lastenkodin perustaminen Intiaan. Nyt kotona on kolme biologista lasta ja heidän jälkeensä adoptoitu tyttö.
”Kiintymyssuhteista minulla on pal-

Heidi Jaatiselle lehmien hoito iltapäivisin on hyvää aikaa ajatella. Navettatöitä hän kuvaa ”luontevaksi hommaksi, jossa syntyy intuitiivinen yhteys eläimiin”. Tässä hän juttelee Laki-lehmän kanssa.

jon omakohtaistakin kokemusta. Koululuokillani on ollut sijoitettuja lapsia ja olen toiminut lastenkodin kotikoulussa sijaisena.”
”Sijaiskodin vanhemmat sanoivat, että kirjaani antaa uskottavan kuvan heidän elämästään. Se on yksi parhaista kiitoksista. He aikovat jopa perehdyttää uusia työntekijöitä kirjan avulla.”
Vaikka kirjan aihe heitteillejättö on raastava, sitä ei tarvitse katsoa täysin mustien lasien läpi.
”Muutamat haastatteleman sijoitetut nuoret ovat ottaneet hienosti elämänsä haltuun ja menevät eteenpäin. Vanhemmista monet ovat pitäneet lastensa sijoituskoteja upeana mahdollisuutena ja todenneet, että kumpi heillä itselläänkin olisi ollut sellainen paikka.”
”Taide on suloista”
Kirjailija uskoo, että romaanilla voi vaikuttaa. Lasten puolesta puhuminen oli hänen päämääränsä, vaikka heti perään hän varaa itselleen mahdollisuuden kirjoittaa kirja myös puhtaasti taiteen lähtökohdista.
”Taide on suloista itsessään. Myönnän, että rankan aiheen ohessa kirjoitin hausken juttuja muistiin tulevaisuuden varalle.”
Seuraava kirja Jaatisella on jo työn alla, mutta siitä hän ei vielä puhu. Selvää on, että kirja kertoo aikuisista ja luultavimmin se ajoittuu 1910–1930-luvuille.
”Mutta onhan vielä mahdollista, että joku toinen aihe kiillaa edelle. Palkintoehdokkuuden vaikutuksia elämäni en osaa toistaiseksi määritellä. Ainakin se on innostuttanut tekemään lisää. Rimaa nostaisin varmasti ilman palkintoakin, koska seuraavassa kyse on sentään neljänestä kirjastani.”
Iltapäivän lypsylle Heidi Jaatinen nappaa hengitysmaskin mukaansa. Astman hän sai jo nuorena silloin vielä appivanhempien navetassa työskennellessään.
”Navetassa tunnen intuitiivista yhteyttä eläimiin. En minä lehmien kanssa keskustele, mutta lantakolan varressa on helppo ajatella omia ajatuksiaan. Sitten on vain pidettävä lauseet mielessä, kunnes pääsen koneelle kirjoittamaan ne muistiin.”

LIISA YLI-KETOLA

KUKA?

Heidi Jaatinen

46-vuotias kirjailija, emäntä ja opettaja Kiuruvedeltä. **Kirjoittanut Finlandia-palkintoehdokkaaksi** valitun *Kaksi viatonta päivää* -teoksen viime vuonna ja sitä ennen teokset *Ei saa katsoa aurinkoon* ja *Jono*. **Ohjannut ja kirjoittanut** näytelmiä perustamassaan Hulluviima-teatteriryhmässä. **Perheessä puoliso** Jari Jaatinen ja 4 lasta. Vanhin 20-vuotias tytär opiskelee Tampereen yliopistossa. **Palaa apurahavapaalta** ensimmäisen luokan opettajaksi helmikuussa. **Opiskellut luokan-opettajaksi** Jyväskylän yliopistossa. Osallistunut monille kirjoittamiskursseille. **Maatila Aittojärven kylässä** on Jarin siirtolaisina tulleiden isovanhempien perustama, 35 lypsylehmän maitotila, jota Jari ja Heidi ovat luotsanneet 13 vuotta.

Rakastava katse on sanojakin tärkeämpää, siinä on minulle yksi tärkeä sanapari.

Jos kiintymyssuhteen malli puuttuu, voi olla vaikeaa rakentaa suhdetta omiin lapsiinsa, Heidi Jaatinen pohtii vanhemmuuden olemusta.

Jaatiset rakensivat uuden kodin maatilansa pihapiiriin, koska vanha talo jäi liian pieneksi nelilapsiselle perheelle.

Jaatisten Sisu-kissa viihtyy niin navetalla kuin emäntänsä sylissäkin.

